

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา สภาพ ปัญหาและประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นคว้าตำราเอกสาร ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ
 - 1.1 ความหมายเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 1.3 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
2. ขอบข่ายงานการบริหารงานวิชาการ
3. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ
 - 3.1 ความหมายของประสิทธิภาพ
 - 3.2 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
4. โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
 - 4.1 ประวัติโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
 - 4.2 การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
5. บริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8
 - 5.1 โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8
 - 5.2 รูปแบบการศึกษา
 - 5.3 การบริหารจัดการศึกษา
 - 5.4 อัตลักษณ์ของโรงเรียน
 - 5.5 โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
 - 5.6 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

กลุ่มที่ 8

5.7 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

การบริหารงานวิชาการ

ความหมายเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของการบริหารการศึกษาทุกระดับ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบ ผู้บริหารการศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ประมวลการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดตารางสอน แบบเรียน ห้องสมุดโรงเรียน การวัดผล การศึกษา การสอนต่าง ๆ ที่ทันสมัยอยู่เสมอ งานวิชาการจะชี้ให้เห็นถึงคุณค่าและคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของหน่วยงานนั้น ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสนใจใส่ในงานวิชาการเป็นพิเศษ และเชื่อว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนการสอน ในโรงเรียน ได้มีหน่วยงานทางการศึกษา หรือนักวิชาการนักบริหาร ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับงานบริหารงานวิชาการไว้หลายท่านซึ่งผู้วิจัยได้ค้นคว้าและสรุปได้ดังนี้

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550, หน้า 3-4) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า หมายถึง การบริหารงาน หรือการดำเนินงานทุกชนิดในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด โรงเรียนในฐานะเป็นหน่วยปฏิบัติการที่มีหน้าที่และภารกิจโดยตรงในการจัดการศึกษา มีหน้าที่พัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข มีคุณค่า และมีศักดิ์ศรี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 12) ให้ความหมายของงานวิชาการว่า 1) งานวิชาการ หมายถึง งานบริหารปรับปรุงพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้บังเกิดผล 2) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมมือกัน ดำเนินการเพื่อเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน เพื่อเพื่อเติบโตขึ้นจะเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม 3) การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความ เข้าใจ และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร

ณรงค์ศักดิ์ หงส์คำ (2551, หน้า 24) ได้ให้ ความหมายของการบริหารงานวิชาการ คือ กิจกรรมทุกชนิดในสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งกิจกรรมทุกอย่างภายในสถานที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการศึกษาของ

เด็กให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ครอบคลุมกิจกรรมทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและ การเรียน การสอน

กิติมา ปรีดีติลล (2553, หน้า 47) ได้เสนอความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหาร กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุง การเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุดเพราะหน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียน ทุกแห่งคือการให้ความรู้ในด้าน วิชาการแก่ผู้เรียน มีผู้บริหารหรือครูใหญ่เป็นผู้นำทางวิชาการ มี การทำงานร่วมกับครูให้คำแนะนำ และประสานงานให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการบริหารงาน วิชาการ ไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ ถ้ามองในกระบวนการดำเนินงานแล้ว หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่าง ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปรับปรุงกระบวนการเรียน การสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุง คุณภาพการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและ จุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

Fry, Ketteridge, and Marshall (2008, p 7) ให้ความหมาย ของการ บริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนา และปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรู การจัดครูเขาสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาครู และเทคนิคการสอน

Vick, Jennifer, and Heiberger(2009, p 68) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การวางแผนงานที่ต้อง รับผิดชอบในการติดตามงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการทั้งหมดซึ่งเป็นภาระงานที่ใหญ่กว่างานบริหารทั่วไป

สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการหมายถึงการบริหารกิจกรรมทุกชนิดและการ ดำเนินงานทุกอย่างของ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง การเรียน การสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็น องค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น ผู้บริหารการศึกษาทุกคนควร จะรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือ สถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู

กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ในการสอน งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็น ประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องมาจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อม ก็อยู่ที่ลักษณะของงาน นั้น ซึ่งมีผู้ให้คำจำกัดความของความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

ธีระพร อายุวัฒน์ (2552, หน้า 78) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงาน วิชาการว่า เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียน และถือว่า เป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน ที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษานั้นคือ นักเรียนมีความรู้ มีคุณธรรม เป็นคนดีคนเก่ง มีความสุข มีคุณภาพและมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 39) ได้เสนอแนวคิดที่เกี่ยวกับความสำคัญของการ บริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา หาก ผู้บริหารต้องการให้เกิดผลสำเร็จในการบริหารงานต้องนำหลักการบริหารมาใช้กับงานวิชาการ เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญในการบริหารสถานศึกษาต่าง ๆ ได้กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่างานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญ เพราะการเรียนการสอนถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา งานด้านอื่น ๆ ถือ เป็นงานเสริม หรือ งานสนับสนุนงานวิชาการ

อุทัย บุญประเสริฐ (2552, หน้า 23) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า การบริหารการศึกษา มีการบริหารงานวิชาการเป็นแกนกลาง มีหัวใจและมีงานด้านอื่น ๆ เป็น งานสนับสนุนให้งานวิชาการประสบผลสำเร็จ งานวิชาการจะสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับพิมพ์เขียว (Blueprint) ที่กำหนดไว้เป็นกรอบใหญ่ คือหลักสูตรที่ใช้อยู่ในขณะนั้น

อำภา บุญช่วย (2552, หน้า 22 อ้างถึงใน ภัทนียา ประภาสโนบล, 2557 หน้า 19) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นงานหลักของสถานศึกษา ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานที่มาสสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ดังนั้นงานวิชาการจึงไม่ใช่งานที่เพียง ให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ ทำเลขเก่งเท่านั้น แต่ หมายความว่ารวมกับการดำรงชีวิตร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

Best (1986, p 142) กล่าวว่า ความสำคัญของงานวิชาการมีอยู่ด้วยกัน 7 ประการ ดังนี้ 1) การวางแผนการบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารหลักสูตร 3) การบริหารการ เรียนการสอนและการประเมินผลการเรียน 4) การบริหารการนิเทศ 5) การพัฒนาบุคลากรที่ เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ 6) การบริหารข้อมูลระบบสารสนเทศ และ 7) การพัฒนาการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และรายงานผล

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักและต้องทำความเข้าใจ การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานหลักที่จะขับเคลื่อนสถานศึกษา ไปสู่เป้าหมาย การบริหารงานวิชาการจะเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของสถานศึกษา จัดสรรทรัพยากร คุณภาพของสถานศึกษา เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร วิทยากร การวางแผน เพื่อมุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการ เรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพและมีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอรูปแบบแนวคิดการ บริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. หลักการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการถือเป็นงานหลักที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพื่อให้ งานของโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักการศึกษาได้เสนอ หลักการบริหารงานวิชาการ กล่าวคือ การบริหารงานวิชาการ มีหลักการคือ

1) หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การ ได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียน นักศึกษา สามารถสำเร็จการศึกษาตาม กำหนดของหลักสูตร โดยไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลาหรือช้าเกินเวลาที่กำหนด

2) หลักแห่ง ประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณภาพและการจัดการได้ ซึ่งได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 37-38) กล่าวว่า หลักการบริหารงานวิชาการ เป็นแนวทางในการดำเนินงานทางดานวิชาการ ซึ่งผู้บริหารการศึกษาโดยเฉพาะผู้บริหาร สถานศึกษาประกอบในการอ้างอิงและทำความเข้าใจให้ตรงกันกับครู คณาจารย์

ปรียาพร วงศอนุตรโรจน (2553, หน้า 6-7) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมี หลักการ บริหาร 2 ประการ ดังนี้

1) หลักแห่งประสิทธิภาพ หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่ม การลงทุน นั่นคือ นักเรียนนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ ลาออก กลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด

2) หลักแห่งประสิทธิผล หมายถึง ผลผลิต ได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่น คือ นักเรียนนักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณภาพ และการจัดการได้

จากแนวคิดที่กล่าวมา สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการที่ด้นนั้น สถานศึกษาต้องรู้จักนำหลักการมาด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งซึ่งเรียกว่า ธรรมาภิบาลมาบูรณาการให้เข้ากับการดำเนินงานต่าง ๆ มีทิศทางการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน และไปในทิศทางเดียวกันโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็น สำคัญ

2. แนวคิดในการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการการจัดการศึกษาเป็นนโยบาย เป็นยุทธศาสตร์ของทุก ประเทศในโลก และรูปแบบการบริหาร การศึกษาต้องปรับเปลี่ยนเสมอ ซึ่งมีผู้ได้ให้แนวคิดด้าน การบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

จิรวัดน์ กิตติพิเชฐสรรค์ (2556, หน้า) กล่าวว่าการศึกษาที่มีหน้าที่หลักอยู่ 3 ประการคือ 1) การศึกษามีหน้าที่สร้างคน หมายความว่าตั้งแต่การสร้างพลเมืองมีการสร้างนัก วิชาชีพ มีการสร้างแรงงาน นักวิชาการ 2) การศึกษายังเป็นตัวยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดในการสร้างความ เข้มแข็งแก่ทางสังคม และปัจจัยสำคัญที่ทำให้สังคมเสื่อมหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดวิกฤตสังคม 3) การศึกษาเป็นเสาหลักในการ พัฒนาเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน และ ระดับประเทศ งานวิชาการ ถือเป็งานหลัก ของสถานศึกษาทุกระดับ ที่ดำเนินการกฎหมาย หลายฉบับ ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 3 สิทธิและ เสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ 8 สิทธิและเสรีภาพใน การศึกษา มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิ เสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้อง จัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดย

ไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ใน สภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิ ตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดย ทัดเทียมกับบุคคลอื่น การ จัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของ ประชาชน การเรียนรู้ ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่ เหมาะสมจากรัฐ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 1 บททั่วไป(ความมุ่งหมายและหลักการ) หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการ ศึกษา หมวด 3 ระบบการศึกษา หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา หมวด 5 การบริหารและการจัด การศึกษา หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา หมวด 7 ครู คณาจารย์และ บุคลากรทางการ ศึกษา หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา และหมวด 9 เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ที่ให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานที่มี อายุย่างเข้าปีที่เจ็ด ถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหก ต้องส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 หมวด 4 แผนการ กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น โดยมีการโอนสถานศึกษาไปสังกัด องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วน จังหวัด เทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบล

กฎหมายอื่น ๆ และ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการและประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ ที่เกี่ยวข้อง หลายฉบับ

นโยบายของ รัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา มีผลผูกพันและเป็นพันธสัญญาที่ กระทรวงศึกษาธิการ ต้องนำไปบริหาร ราชการแผ่นดินของกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นไปตาม นโยบายของรัฐบาลนั้น ๆ

วัตถุประสงค์ในการบริหารงานวิชาการวัตถุประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ มีดังนี้

1. เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย หลักการ ของ หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนในสถานศึกษา
3. เพื่อให้การบริหาร จัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ มาตรฐาน มีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

4. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัด ปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น

6. เพื่อให้ สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่าง กว้างขวาง

สรุป ได้ว่า หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เป็นกรอบ แผนงาน ด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพราะภารกิจหลักของสถานศึกษา คือการ จัดการศึกษา ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตอบสนองต่อความต้องการของ ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตามนโยบายหรือแผนยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา ที่ได้กำหนดไว้

ขอบข่ายงานการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545 มุ่งให้ กระจาย อำนาจในการบริหารจัดการทั่วไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้ สถานศึกษา ดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำ ให้สถานศึกษามีความ เข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการ วัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนา คุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่าง มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งมีขอบข่ายและภารกิจ ของงานวิชาการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 28-51, อ้างถึงใน กองพุทธศาสนศึกษา ,2557, หน้า 5-91)

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตร ท้องถิ่น

1.1 วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำ ไว้

1.2 เคารห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษา หรือกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาให้ความสำคัญ

1.3 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.4 จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนประเมิณผลและปรับปรุง

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติ

สรุปได้ว่าการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเพราะสถานศึกษาจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของท้องถิ่นเพื่อจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนและประเมิณผลต่อไป

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

2.1 วางแผนงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูลและกำกับ ดูแล นิเทศและติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมิณผล และการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่าการวางแผนงานด้านวิชาการเป็นการวางแผนและกำหนดนโยบายทางวิชาการของโรงเรียน จัดทำแผนปฏิบัติการการทำโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ ดำเนินการเกี่ยวกับผู้ที่รับผิดชอบเพราะฝ่ายวิชาการประสานงานกับผู้รับผิดชอบเพื่อวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมทางวิชาการโดยผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

3.1 จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา

3.2 จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการเรียนรู กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้

3.4 จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

3.5 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.6 ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียนด้อยโอกาสและมีความสามารถพิเศษ

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษามีความจำเป็นอย่างมากที่สถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบูรณาการการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มคุณภาพส่งเสริมการวิจัยการพัฒนาการเรียนการสอนทุกส่วนจากทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และการวิจัยพัฒนา

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

4.1 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง โดย

4.1.1 จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมและเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น

4.1.2 จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4.1.3 จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

4.1.4 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก

4.1.5 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และโลก

4.2 สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การสอนและอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ โดยความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา

4.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

4.4 นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาต้องจัดให้สอดคล้องครบถ้วนหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการและต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเองสถานศึกษาสามารถจะทำหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนรู้การสอนพื้นฐานให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษและร่วมมือกับ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเครือข่ายสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษามีการนิเทศติดตามและประเมินผลปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานผลให้หน่วยงานต้นสังกัด

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

5.1 จัดทำแผนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม

5.2 จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม ทั้งด้านเวลาสาระการเรียนรู้ และผู้เรียน

5.3 จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง จากแหล่งการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้

5.4 ใช้การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้

5.5 ให้ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชนและสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้

5.6 ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนา วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลาย และต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้จะต้องจัดทำเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้มีความสอดคล้องและความน่าสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนการสอน คำนวณความสะดวกให้แก่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ประเภทต่าง ๆ และสนับสนุนให้ครูและนักเรียนได้แสดงผลงานทางวิชาการ

6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา

6.1 กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

6.2 จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

6.3 วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ เทียบโอนผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน

6.4 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริม กรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

6.5 จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

6.6 มีการเทียบโอนผลการเรียนโดยคณะกรรมการ

6.7 จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การวัดผล การประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ต้องกำหนดระเบียบการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ และจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา พัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษา อนุมัติผลการประเมินผลการเรียนด้านต่าง ๆ รายปีรายภาคและตัดสินผลการเรียนผ่านช่วงชั้น และจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

7.1 ศึกษาและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และการนำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

7.2 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

7.3 ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

7.4 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลและแผนงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้และ พัฒนาคุณภาพนักเรียนในความรับผิดชอบ

7.5 สร้างเครือข่ายในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน

7.6 วิจัย ประเมินผล เพื่อพัฒนา นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง จึงมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดนโยบายเพื่อนำการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครู ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ครูทุกกลุ่มสาระทำวิจัยทุกคน

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

8.1 สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพทั้งในและนอกสถานศึกษาทั้งใน และนอกเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนสังกัด

8.2 จัดทำเอกสารรวบรวมเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู บุคลากร ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานศึกษาอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาบริเวณใกล้เคียง

8.3 มีส่วนร่วมในการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้

8.4 ประสานความร่วมมือ วางแผนกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานที่จัด การศึกษา โดยส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ที่แต่ละแหล่งมี เพื่อใช้ประโยชน์ให้เกิด การเรียนรู้ร่วมกัน

8.5 มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้เพื่อนครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้เชิงอนุรักษ์ ทั้งภายใน และภายนอก สถานศึกษา โรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ครอบคลุมถึงภูมิ ปัญญาท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ เป็นการจักระบบข้อมูลของ แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและ ของ สถานศึกษา ซึ่งต้องจัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้ พอเพียง เพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาโดยมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

9. การนิเทศการศึกษา

9.1 ศึกษากระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

9.2 ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนตามที่ได้รับมอบหมาย

9.3 ประเมินผลระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

9.4 ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศ งานวิชาการและ การเรียนการสอนของสถานศึกษา

9.5 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจักระบบการนิเทศภายในกับ สถานศึกษาอื่นหรือ เครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา ภายในจังหวัดหรือภายในกลุ่ม โรงเรียน

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาคือเป็นงานที่สำคัญอีกงานหนึ่งที่ทุกคนต้อง ตระหนัก เพราะกระบวนการนิเทศภายในเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่มีเหตุผลการนิเทศเป็น การพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคล ให้มีคุณภาพเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า ปฏิบัติถูกต้องและเป็นแนวทางเดียวกัน มีความก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัว ครูเองและการจัดการนิเทศนั้นต้องจัดให้ทั่วถึงต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ จึงจะมีประสิทธิผล

10. การแนะแนว

10.1 จักระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดย เชื่อมโยงกับระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน ตั้งคณะกรรมการแนะ แนวภายในสถานศึกษา วางแผนจัดกิจกรรมแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา

10.2 ดำเนินการแนะแนวและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับฝ่ายปกครอง ครูที่ปรึกษาและครูทุกคน เพื่อทำความเข้าใจและ ขอความร่วมมือจัดกิจกรรมตามแผน จัดกิจกรรมแนะแนววิชาการและวิชาชีพตามแผนที่วางไว้

10.3 ติดตามและประเมินผลระบบและกระบวนการแนะแนวในสถานศึกษา จัดทำเครื่องมือประเมินผลระบบแนะแนวให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และกิจกรรมแนะแนว ดำเนินการติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

10.4 ประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา รวบรวมข้อมูลสถานศึกษาที่จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนะแนวดีเด่นเป็น แบบอย่างได้ ศึกษาดูงานสถานศึกษาที่จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการแนะแนวดีเด่น พัฒนาระบบแนะแนวภายในสถานศึกษา แนวทางการดำเนินงาน

สรุปได้ว่าการแนะแนวต้องคัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้และความสามารถมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ทำหน้าที่ครูแนะแนว และต้องมีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดระบบงานและโครงสร้างขององค์กรแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน ดูแลช่วยเหลือนักเรียน

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

11.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน

11.2 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการ พัฒนางานและการสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

11.3 จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผน ยุทธศาสตร์)

11.4 ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม สถานศึกษา ต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วม และวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle) หรือที่รู้จักกันว่าวงจร PDCA

11.5 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่องด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

11.6 ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

11.7 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เป็นการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นไปตามระบบงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยเป็นการบริหารงานปกติของสถานศึกษา มีการประสานงานกับคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของทุกฝ่ายทุกมาตรฐานที่รับผิดชอบ รวมทั้งรวบรวมผลการดำเนินงานและประเมินแต่ละมาตรฐาน ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา(SAR)และรายงานถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

12.1 ดำเนินการเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับชุมชนโดยร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันทางสังคมอื่น

12.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนสามารถเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนา ชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ โดยร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และ สถาบันทางสังคมอื่น

12.3 สนับสนุนและช่วยเหลือให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างชุมชน โดยร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันทางสังคมอื่น การจัดองค์กร กลุ่มบริหารงาน วิชาการ มีการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จะมีโครงสร้างการบริหาร จัดการที่แตกต่างกับโรงเรียนอื่น ๆ บ้างเล็กน้อย ตามสภาพของท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารงานวิชาการได้ ศึกษาวิเคราะห์สภาพโดยภาพรวมของโรงเรียน จากยุทธศาสตร์ นโยบาย ขอบเขตภารกิจของโรงเรียน สภาพความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนศักยภาพของโรงเรียนและหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบัน จึงได้กำหนด โครงสร้างในการบริหารงานที่เอื้อกับการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนส่งเสริมให้ชุมชนได้มีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร โดยสถานศึกษาให้การสนับสนุนการมีการสรุปผลและรายงานผลประจำปี

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

13.1 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น

13.2 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจน ประสานงานกับองค์กรทั้ง ภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

13.3 ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับ แหล่งวิชาการในที่อื่น ๆ

13.4 จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดี กับศิษย์เก่า การ ประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับ สถาบันการศึกษาอื่น เอ็มโอยู (MOU-Memorandum of Understanding) หรือบันทึกความ เข้าใจ เป็นหนังสือซึ่งฝ่ายหนึ่งแสดงความ สมัคใจจะปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด และตามเงื่อนไขที่ ปรากฏในหนังสือนั้นกับอีกฝ่ายหนึ่ง

สรุปได้ว่า การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น เป็น การระดมทรัพยากรทางการศึกษา ตลอดจนวิทยากรจากภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อ เสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และจัด กิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การ ประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนการร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น อีกครั้งช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจนประสานงานกับองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชนและท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

14.1 สํารวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษารวมทั้งความต้องการในการได้รับ การสนับสนุน ด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัด การศึกษา

14.2 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ใน การจัดการศึกษา ของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

14.3 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

สรุปได้ว่า การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เป็นการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสร้างความเข้าใจการสร้างความร่วมมือให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นร่วมจัดการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพและช่วยเหลือทางวิชาการตามความเหมาะสมและจำเป็น

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

15.1 ศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบ และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

15.2 จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

15.3 ตรวจสอบร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และแก้ไขปรับปรุง

15.4 นำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

15.5 ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

สรุปได้ว่า การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เป็นการจัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการและตรวจสอบประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสมต่อไป

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

16.1 ศึกษา วิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

16.2 จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

16.3 ตรวจสอบคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาเป็นการสำรวจและศึกษารายการหนังสือแบบเรียน แบบฝึกหัด เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้และประสานหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อคัดเลือกหนังสือแบบเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อใช้ในการประกอบการเรียนการสอนในสถานศึกษาต่อไป

17. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

17.1 ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้ และการประเมินคุณภาพ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อใช้จัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับเด็กปกติและเด็กพิการเรียนร่วม

17.2 จัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการพัฒนา งานด้านวิชาการ

17.3 เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการ จากคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน คณะกรรมการของกลุ่มโรงเรียน และหรือกระทรวงศึกษาธิการ แล้ว โดยดำเนินการคัดเลือกในรูป ของคณะกรรมการและประเมินการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ

17.4 ผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน รวมทั้งประเมินคุณภาพสื่อฯ เพื่อเลือกใช้ ประกอบการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

17.5 มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในสถานศึกษา

17.6 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา และแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนและพัฒนางานด้านวิชาการกับ สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง องค์กรในท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ

17.7 ประเมินผลการผลิต จัดหา พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

17.8 เผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่ครูผลิตและพัฒนาให้เพื่อนครู สถาบันการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกได้ใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาชีพครู อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นการวางแผนงานในเรื่องของการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาพร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการเพื่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา และมีการบริหารฝึกอบรมบุคลากรในการใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการสร้างสื่อการเรียนการสอน มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

ความหมายของประสิทธิผล

ในปัจจุบันได้มีนักวิชาการศึกษาเรื่อง ประสิทธิผล กันอย่างแพร่หลายและมีการนิยามความหมาย แตกต่างกันไป โดยมีการใช้หลักเกณฑ์มาประกอบกัน มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามต่าง ๆ เกี่ยวกับ ประสิทธิผล ไวดังนี้

Gibson and Others (1988, อ้างถึงใน รัฐพล ศรีภักดีบุญญ, 2551 หน้า 32-33) นิยามประสิทธิผลไว้ว่า ประสิทธิผลเป็นเรื่อง ของการกระทำใด ๆ หรือพยายามใด ๆ ที่มีความมุ่งหมายจะได้รับผลอะไรสักอย่างที่เกิดขึ้น การกระทำ หรือความพยายามจะมีประสิทธิผลสูงต่ำเพียงใดขึ้นกับว่าผลที่ได้รับนั้นตรงครบถ้วนทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ และใช้พลังงานน้อยเพียงใดประสิทธิผลอาจพิจารณาเป็น 2 ระดับ คือ

1. ประสิทธิผลของบุคคล คือ ลักษณะที่มีความสามารถปฏิบัติงานใด ๆ หรือปฏิบัติ กิจกรรมใด ๆ แล้วประสบความสำเร็จ ทำให้บังเกิดผลตรงและครบถ้วนตามที่มีวัตถุประสงค์ไว้ ผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง ความมีคุณค่า ความเหมาะสมตรงกับความ คาดหวังและความต้องการของหมู่คณะ สังคม และผู้นำผลนั้นไปใช้เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ คือ เป็นการปฏิบัติด้วยความพอใจ ปฏิบัติเต็มความสามารถ ปฏิบัติด้วยการเลือกสรร กลวิธีและเทคนิควิธีการที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้บรรลุทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ อย่างสูงสุดแต่ใช้ทุน ทรัพยากร และระยะเวลาให้น้อยที่สุด

2. ประสิทธิผลขององค์กร ประกอบด้วย

- 2.1 การผลิต (Production) องค์กรมีประสิทธิผลถ้าองค์กรสามารถดำเนินการ ผลิตให้ได้ผลผลิตทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพได้ตรงกับความต้องการขององค์กร

2.2 ประสิทธิภาพ (Efficiency) องค์การที่มีประสิทธิผลถ้าอัตราส่วนระหว่างปัจจัยทรัพยากร (Input) ที่ใช้กับผลผลิต (Output) มีความเหมาะสมในลักษณะที่ใช้ทรัพยากรได้คุ้มค่า

2.3 ความพึงพอใจ (Satisfaction) องค์การที่มีประสิทธิผลผลการดำเนินงานขององค์การนำมาซึ่งความสำเร็จสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของสมาชิกในองค์กร

2.4 การปรับเปลี่ยน (Adaptiveness) องค์การที่มีประสิทธิผลองค์การมีกลไกที่สามารถปรับเปลี่ยนการดำเนินงานได้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งภายในองค์กร และภายนอกองค์กร

สมใจ ลักษณะ (2552, หน้า 5-6) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ประสิทธิภาพของบุคคล คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานใด ๆ หรือ ปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ แล้วประสบผลสำเร็จ ทำให้บังเกิดผลและครบถ้วนตามที่มีวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะเป็นคุณภาพ เช่น ความ ถูกต้อง ความมีคุณค่า ความเหมาะสมตรงกับความคาดหวังและความต้องการของหมู่คณะ สังคม และปฏิบัติเต็มความสามารถ ปฏิบัติด้วยการเลือกสรรกลวิธีและเทคนิควิธีการที่เหมาะสมที่สุด ที่จะทำให้บรรลุผลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพอย่างสูงสุดแต่ใช้ทุน ทรัพยากร และระยะเวลาน้อยที่สุด ประสิทธิภาพขององค์การเน้นไปที่ผลรวมขององค์การ ซึ่งกับสัน และคณะ อธิบายเกณฑ์ของ ความมีประสิทธิภาพขององค์การว่าประกอบไปด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัวบ่งชี้ คือ

1. การผลิต (Production)
2. องค์การที่มีประสิทธิผลองค์การสามารถดำเนินการผลิตให้ได้ผลผลิตทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพได้ตรงกับความต้องการขององค์การ
3. ประสิทธิภาพ (Performance)
4. องค์การที่มีประสิทธิผล ถ้าอัตราส่วนระหว่างปัจจัยทรัพยากร (Inputs) ที่ใช้กับผลผลิต (Outputs) มีความเหมาะสมในลักษณะที่ใช้ทรัพยากรได้คุ้มค่า
5. ความพึงพอใจ (Satisfaction) องค์การที่มีประสิทธิผลผลการดำเนินงานของ องค์การนำมาซึ่งความสำเร็จสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของสมาชิกในองค์กร การปรับเปลี่ยน (Addictiveness) องค์การที่มีประสิทธิผลองค์การมีกลไกที่สามารถปรับเปลี่ยนการ ดำเนินงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร การ พัฒนา (Development) องค์การที่มีประสิทธิผลองค์การสามารถ

เพิ่มพูนศักยภาพ (Potential) และวิสัยสมารถ (Capacity) ขององค์การให้เจริญก้าวหน้าตาม การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ความหมายของประสิทธิผลทั้งระดับบุคคลและระดับ องค์การมีความหมายครอบคลุมทั้งผลการ ดำเนินงานที่สนองวัตถุประสงค์ได้ผลดีทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพยังครอบคลุมถึงกระบวนการ ดำเนินงานที่ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และวิธีการปฏิบัติ ที่เหมาะสมซึ่งก็คือรวมถึงประสิทธิภาพ นั่นเอง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2557, หน้า 33) ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ไฉว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการ ปฏิบัติราชการตามที่ได้รับ งบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับสวนราชการ หรือหน่วยงานที่มีภารกิจ คล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศ เพื่อให้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ ประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์และ เป้าหมายที่ชัดเจนมีกระบวนการ ปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตาม ประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ เป็นความสามารถของบุคคลหรือองค์การในการบรรลุ เป้าหมาย ความสำเร็จของการดำเนินงานในกิจกรรมนั้น ๆ ให้เป็นไปด้วยดี ตามแผนงาน โครงการ และเป้าหมาย ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเกิดความพึง พอใจของบุคลากรภายในองค์การ ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดนโยบายและเป้าหมายไว้ ทั้งที่เป็นเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยได้รับความร่วมมือร่วมใจของทุกคนในองค์การ ผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับถือเป็นนาทางในการ ดำเนินงานนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต้องอาศัย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการดำเนินงาน (Process) และนำไปสู่ผลลัพธ์ (Outcomes) ของ การดำเนินงานที่พึงพอใจของทุกฝ่ายภายในองค์การ

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

ประสิทธิผล (effectiveness) หมายถึง การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ที่พึงปรารถนาหรือเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ กล่าวคือ ประสิทธิภาพ พิจารณาจากการนำผลของงาน โครงการ หรือกิจกรรม ที่ได้รับเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย ซึ่งการบริหารงาน วิชาการ มีขอบข่ายการบริหารงาน 17 งาน ซึ่งเมื่อมีการดำเนินงานตามขอบข่ายงานแล้ว ผล สะท้อนออกมาในรูปของ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน มีดังนี้ (วรเวทย์ แป้นนอก, 2558, หน้า 52-56)

ประสิทธิผลด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง ผลการดำเนินงานในการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนดจุดเน้นของสถานศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา และชุมชนเพื่อนำไปจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา จัดทำรายวิชาพื้นฐานจากประสบการณ์และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน

ประสิทธิผลด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ หมายถึง ผลการดำเนินงานในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านวิชาการ ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การประเมินคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์จัดทำกรอบในการดำเนินงานตลอดจนดูแล นิเทศ กำกับและติดตาม

ประสิทธิผลด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานในการจัดกระบวนการเรียนการสอน การวางแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประสิทธิผลด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานในการศึกษาวิเคราะห์สถานภาพสถานศึกษาการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสาระการเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น การกำหนดหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานผลให้กับหน่วยงานต้นสังกัดทราบ

ประสิทธิผลด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง ผลการดำเนินงานในการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันจากการสื่อสารการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการต่าง ๆ

ประสิทธิผลด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง ผลการดำเนินงานในการกำหนดระเบียบการวัดและการประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผล ประเมินผลให้ได้มาตรฐานเทียบเคียงระดับสากล และจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล

ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

ประสิทธิผลด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานในการกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของผู้เรียนครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการสนับสนุนให้ทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

ประสิทธิผลด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ผล การดำเนินงานในการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้พอเพียงเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและการจัดกระบวนการเรียนรู้

ประสิทธิผลด้านการแนะแนว หมายถึง ผลการดำเนินการในการกำหนดนโยบายจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญการจัดการให้แนวทางวิชาการและวิชาชีพในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครูทุกคนการสร้างเครือข่ายทางวิชาการและการสร้างตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

ประสิทธิผลด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสภาการศึกษาไทยโดยบุคลากรของสถานศึกษาและมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประสิทธิผลด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง ผลการดำเนินงานในการส่งเสริมให้มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับ บุคคล ครอบครัว ชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ๆ

ประสิทธิผลด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง ผลการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชน สถานศึกษาของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

ประสิทธิผลด้านการส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคลรอบคร้วองค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานในการส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันให้ความช่วยเหลือทางวิชาการตามความ

เหมาะสมและจำเป็นระหว่างสถานศึกษากับบุคคลครอบครัวชุมชนองค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันสังคมอื่น

ประสิทธิผลด้านการจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานในการจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียว

ประสิทธิผลด้านการคัดเลือกหนังสือและแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานในการศึกษาวิเคราะห์เลือกหนังสือกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ประสิทธิผลด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานในการร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผนและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ คือผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการดำเนินงาน ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 17 ภาระงานที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นเมื่อเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพราะวัตถุประสงค์หลักของการจัดการศึกษาคือเพื่อให้ได้ทรัพยากรบุคคลของชาติ ที่มีคุณภาพ ดี เก่ง มีสุข สามารถร่วมกันพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไปได้

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

ประวัติโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

ในสังคมไทยนั้น การบวชเณรและพระเป็นทางเลือกในการแสวงหาโอกาสทางการศึกษา และการไต่เต้าทางอาชีพของคนจนในชนบทจำนวนมาก ที่ไม่มีโอกาสรับการศึกษา และประเพณี การบวชเรียนซึ่งมีความหมายว่า บวชคู่กับเรียน เมื่อบวชก็ต้องเรียน หรือที่บวชก็เพื่อเรียน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2542, หน้า 3)

การศึกษาสงฆ์ถูกแยกออกจากระบบการจัดการศึกษาสำหรับประชาชน โดยจัดให้อยู่ใน ความดูแลของกรมการศาสนาและมหาเถรสมาคม ด้วยเหตุที่ผู้เรียนอยู่ใน "ภิกษุภาวะ" แม้จะเป็น หลักสูตรเดียวกับการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป เช่น หลักสูตรพระปริยัติธรรมศึกษา แผนกสามัญศึกษาก็ตาม เป็นต้น โครงสร้างการบริหารการศึกษาเช่นนี้ จึงก่อให้เกิดปัญหาทางการศึกษาของคณะสงฆ์ในด้านต่าง ๆ เนื่องจากการจัดการศึกษา มิใช่ภาระหน้าที่หลักของกรมการศาสนา และ มหาเถรสมาคม หลักสูตรทั้ง 4 ประเภทสามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มหลักสูตรที่ศึกษา เฉพาะวิชาการพระพุทธศาสนา ได้แก่ หลักสูตรพระปริยัติธรรม

แผนกธรรม และหลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จัดเป็น การศึกษาปริยัติธรรม กลุ่มที่ 2 เป็น หลักสูตรที่ศึกษาวิชาการ พระพุทธศาสนาร่วมกับวิชาสามัญอื่น ๆ ได้แก่ หลักสูตรมหาวิทยาลัย สงฆ์ และหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จัดเป็นการศึกษาพระปริยัติธรรมประยุกต์ (สมปอง มากแจ้ง, 2542, หน้า 2-4)

เมื่อพิจารณาเป็นส่วนใหญ่ 2 ส่วน คือ คันถธุระ 1 วิปัสสนาธุระ 1 คันถธุระนั้น เรียนหนัก เริ่มต้นด้วยการเรียนภาษาบาลี และแปลพระไตรปิฎก พยายามให้อ่านออกแปลได้ คันคว่ำให้แตกฉาน ส่วนวิปัสสนาธุระนั้น ไม่หนักนัก โดยการเรียนทางสมาธิวิปัสสนากรรมฐาน ทำให้ใจสะอาดปราศจาก กิเลสทั้งปวง

กระทรวงศึกษาธิการให้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระ ปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2514 เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2514 และปรับปรุงใหม่ เมื่อ วันที่ 29 กันยายน 2535 การศึกษาแบบนี้เป็นการศึกษาแบบประยุกต์ หรือ เป็นการกรศึกษา รูปแบบหนึ่งทางการศึกษาคณะสงฆ์ เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของ คณะสงฆ์ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ ฝ่ายศาสนจักรก็จะได้ศาสนทายาทที่ดีมีความรู้ความเข้าใจใน หลักธรรม ทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง และสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไป และฝ่ายบ้านเมือง เมื่อพระภิกษุสามเณรได้ลาสิกขาแล้วก็สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของ รัฐได้หรือเข้ารับราชการ สร้างคุณประโยชน์ให้แก่ตนเองและบ้านเมืองสืบต่อไป ปัจจุบันนี้ การศึกษาประเภทนี้ได้ กระจายอยู่จังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ

มหาวิทยาลัยสงฆ์ ในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงเห็นว่าการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญจึงได้ ปฏิรูป การศึกษา จัดการเรียนการสอนให้เป็นระบบเหมือนนานาอารยประเทศให้ราษฎรทุกคนได้ ศึกษา อย่างมีระบบ และสำหรับพระภิกษุสามเณร พระองค์ก็ทรงสนับสนุนให้คณะสงฆ์ได้ศึกษา เล่าเรียนทั้ง ด้านพระปริยัติธรรมและวิชาการชั้นสูงสมัยใหม่ควบคู่กันไป ได้ทรงตั้งสถาปนา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2432 ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2434 ได้พระราชทานนามใหม่ว่า “มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” และในปี พ.ศ. 2436 ก็โปรดให้เปิดขึ้นที่ วัดบวรนิเวศวิหาร และได้ทรง พระราชทานนามว่า “มหามกุฏราชวิทยาลัย” อย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้ง 2 แห่งนี้ได้ ดำเนินการมาโดยลำดับ แต่ก็ยังไม่ก้าวหน้าถึงขั้นเป็นมหาวิทยาลัย เพิ่งจะมายกระดับการศึกษา ขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยในรัชกาล ปัจจุบันนี้เอง โดยได้ออกคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่องการศึกษาของ มหาวิทยาลัยสงฆ์ อันเป็นการรับการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้ง 2 แห่งนั้นเป็นการศึกษาสงฆ์ อย่าง เป็นทางการ ต่อมารัฐบาลโดยการยินยอมของรัฐสภาที่รับรอง พระราชบัญญัติกำหนด วิทยฐานะ ผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2527 ลงวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2527 และ รับรอง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยมหามกุฏ

ราชวิทยาลัย เมื่อพ.ศ. 2540 ลงวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2540 ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 118 ตอนที่ 51 ก 1 ตุลาคม พ.ศ. 2540 การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี นั้น เป็น การศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษาคณะสงฆ์ เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความ ประสงค์ของคณะสงฆ์ ซึ่งมีมูลเหตุสืบเนื่องมาจาก การจัดตั้งโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษา และบาลี สามัญศึกษาสำนักเรียนวัด กล่าวคือ ภายหลังจาก การศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่ง คือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยซึ่งเปิด ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2432 และ พ.ศ. 2489 ตามลำดับ ได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้น ทาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงได้จัดแผนกมัธยมขึ้นมาเรียกว่า โรงเรียนเตรียม อุดมศึกษา กำหนดให้มีการเรียนบาลี นกธรรม และความรู้ ชั้นมัธยม โดยรับผู้ที่สำเร็จชั้นประถม ปีที่ 4 ต่อมาเมื่อโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษานี้ได้แพร่ขยายออกไป ยังต่างจังหวัดหลายแห่ง มี พระภิกษุและสามเณรเรียนกันมากทางคณะสงฆ์ โดยองค์การศึกษาจึงได้ กำหนดให้เรียกโรงเรียน ประเภทนี้ใหม่ว่า “โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษาสำนักเรียนวัด” โดยมติ คณะสังฆมนตรีและ กระทรวงศึกษาธิการก็ได้ออกระเบียบกระทรวง ให้โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษาสำนักเรียนวัดนี้ เปิดทำ การสอนสมทบในชั้นตัวประโยค คือ ชั้นประถมปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา และเมื่อสอบได้แล้วก็ยังจะได้รับประกาศนียบัตรจาก กระทรวงศึกษาธิการอีก ด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พระภิกษุ สามเณรนิยมเรียนกันมาก โรงเรียนประเภท นี้จึงแพร่หลาย ออกไปยังจังหวัดต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง จนทำให้ทางการคณะสงฆ์เกรงว่าการศึกษา ธรรมและ บาลีจะถูกกลืนหายไป เพราะภิกษุและสามเณรต่างมุ่งศึกษาวิชาทางโลกมากเกินไป เป็นเหตุให้ ต้องละ ทิ้งการศึกษาธรรมและบาลีเสีย แต่ทางการคณะสงฆ์ก็ยังพิจารณาเห็นความจำเป็นของ การศึกษา วิชาการทางโลกอยู่

ดังนั้นแม่กองบาลีสนามหลวง พระธรรมปัญญาบดี (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ฟั่น ชุตินธโร) จึงได้ตั้งคณะกรรมการ ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีขึ้น ใหม่ มี วิชาบาลี วิชาธรรม และวิชาทางโลก เรียกว่าบาลีศึกษาสามัญศึกษา และปริทัศน์ศึกษา และได้ ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2507 พร้อมกับได้ยกเลิกระเบียบของคณะสังฆมนตรี ว่าด้วย การศึกษาของ โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษา สำนักเรียนวัดเสีย และกำหนดให้พระภิกษุสามเณร เรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ที่คณะสงฆ์ได้จัดขึ้นใหม่ แต่การณปรากฏต่อมาว่า การตั้งสำนัก เรียนตามแบบโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกบาลีใหม่นี้มีน้อย สาเหตุที่มีผู้นิยมเรียนน้อย เพราะ พระภิกษุสามเณรส่วนใหญ่ ยังพอใจที่จะเรียน โดยได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการ อยู่ นักเรียนในโรงเรียนดังกล่าว จึงได้พากันเป็นนักเรียนโรงเรียนราษฎร์ของวัด ซึ่ง ตั้งขึ้นโดย ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ สมัครสอบเทียบบ้าง เข้าเป็นนักเรียนผู้ใหญ่บ้าง ทำให้ การศึกษา

ของคณะสงฆ์ในช่วงระยะนั้นเกิดความสับสนเป็นอันมาก ขณะเดียวกันได้มีผู้แทนราษฎร ได้ยื่นเรื่องราวขอให้กระทรวงศึกษาธิการ เปิดการสอบสมทบในชั้นตัวประโยคให้แก่พระภิกษุ สามเณร แต่กรมการศาสนา ร่วมกับกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาถึงความเห็นร่วมกันว่า จะตั้งโรงเรียนขึ้นประเภทหนึ่ง เพื่อสนองความต้องการของพระภิกษุสามเณร โดยให้เรียนทั้งวิชาธรรมและวิชาสามัญศึกษาควบคู่กันไป โดยไม่มีการสอบสมทบ แต่ให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการสอบเอง และโดยพระปรารภของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (จวน อุฏฐายีมหาเถระ) ว่า “การศึกษาทางโลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของโลก การศึกษาพระปริยัติธรรม ก็จำเป็นต้องปรับตัวไปตามความเปลี่ยนแปลงของโลกบ้าง จึงเห็นสมควร ที่จะให้มีหลักสูตรในการเรียน พระปริยัติธรรมเพิ่มขึ้นอีกแผนกหนึ่ง คือ หลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนก สามัญศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ได้ทั้งทางโลกและทางธรรม ควบคู่กันไป (มานพ พลไพรินทร์. 2535, หน้า 3)

ในที่สุด กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาขึ้น เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2514 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พ.ศ.2535 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การศึกษาในโรงเรียนดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักร และฝ่ายบ้านเมือง กล่าวคือ ทางฝ่ายศาสนจักรก็จะได้ศาสนทายาทที่ดี มีความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติชอบดำรงอยู่ในสมณธรรม สมควรแก่ภาวะ สามารถธำรงและสืบทอดพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไป และถ้าหากพระภิกษุสามเณรเหล่านี้ ลาสิกขาไปแล้ว ก็สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้ หรือเข้ารับราชการสร้างประโยชน์ให้ ก้าวหน้าแก่ตนเอง และบ้านเมืองสืบทอดไปด้วยเช่นกัน ในระยะเริ่มแรกมีเจ้าอาวาส 51 แห่งรายงาน เสนอจัดตั้งต่อกรมการศาสนา

ปัจจุบันมีโรงเรียนกระจายอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ และในปีการศึกษา 2560 มีโรงเรียน 409 โรง มีนักเรียนจำนวน 40,383 รูป (กองพุทธศาสนศึกษา, สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2560)

การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้พระภิกษุ สามเณร ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งปัจจุบันสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบการศึกษาของสงฆ์ประเภทนี้ภายใต้การควบคุมของสภาการศึกษา คณะสงฆ์ซึ่งมีสมเด็จพระสังฆราชเป็นประธาน และยังมีคณะกรรมการ

การศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

1. สภาการศึกษาสงฆ์ เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตาม คำสั่ง ของมหาเถรสมาคม เมื่อ พ.ศ. 2512 ประกอบด้วย สมเด็จพระสังฆราชทรงเป็นประธาน แม่กองบาลี และแม่กองธรรมสนามหลวงเป็นรองประธาน 2 รูป นายกสภามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อธิการบดีสภาการศึกษา มหามกุฏราชวิทยาลัย เลขาธิการมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขาธิการสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน 9 ท่าน ที่สมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งตามคำกราบทูลของ สภาการศึกษาของคณะสงฆ์ หน้าที่สำคัญของสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ คือ ควบคุมและส่งเสริมการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ โดยมีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบนโยบายงานโครงการต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร และแบบเรียนตามโครงการศึกษาทุกระดับ พิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา ตลอดจนพิจารณาเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาตามที่มาเถรสมาคมมอบหมาย ทั้งนี้อำนาจแต่งตั้งกรรมการทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการศึกษา อีกด้วย (กิตติ ธีรสนันต์, 2539, หน้า 15)

2. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่สร้างขึ้นใหม่ตาม พระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช 2545 ซึ่งมีฐานะเป็นกรมขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2546, หน้า 15)

2.1 ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ กฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะ ผู้สำเร็จการศึกษาวិชาการพระพุทธศาสนา รวมทั้งกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2.2 รับสนองงาน ประสานงานและถวายการสนับสนุนกิจการของคณะสงฆ์ การบริหาร การปกครอง

2.3 เสนอแนวทางกำหนดนโยบายและมาตรการในการคุ้มครอง พระพุทธศาสนา

2.4 ส่งเสริม ดูแลรักษาและทำนุบำรุงศาสนสถานและศาสนวัตถุทาง พระพุทธศาสนา

2.5 ดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติกลางทางพระพุทธศาสนา

2.6 พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา

2.7 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2.8 ทำนุบำรุง ส่งเสริมการพุทธศาสนศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม

2.9 ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือ ตามที่ กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมายสำหรับหน่วยงานราชการสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ นั้นประกอบด้วยกองกลาง กองพุทธศาสนศึกษา กองพุทธศาสนสถาน สำนักงานพุทธมณฑล สำนักงานศาสนสมบัติ สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม

3. กองพุทธศาสนศึกษา เป็นหน่วยงานที่สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติที่ทำหน้าดูแลการบริหารงาน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โดยตรง ซึ่งมี หน้าที่ดังนี้ (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2546, หน้า 11-12)

3.1 ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุม ดูแลจัดการศึกษาวิชาการ พระพุทธศาสนา การจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา และรับผิดชอบงาน การศึกษาของคณะสงฆ์ การศึกษาสังฆเคราะห์ และการศึกษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศาสนา

3.2 ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำสื่อการเรียนการสอนด้านศาสนาวิเคราะห์ ทาง วิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เป็นแหล่งความรู้ที่เป็นระบบและอ้างอิงได้

3.3 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาทุกระดับ รวมทั้งการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษาทุกประเภท

3.4 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

4. คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ประกอบด้วยอธิบดีกรมการศาสนาเป็นประธาน ผู้แทนกรมสามัญศึกษา ผู้แทนกรมวิชาการ ผู้แทนสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชนผู้แทน กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวนไม่เกิน 4 ท่าน เป็นกรรมการและ ผู้อำนวยการกองศาสนศึกษา กรมการศาสนาเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

4.1 กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุน

4.2 กำหนดนโยบายและแผนเพื่อพัฒนาโรงเรียน

4.3 พิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ อาจารย์ ใหญ่ ผู้อำนวยการ ครู และ

4.4 ควบคุมดูแลการจัดการศึกษาให้มีการศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นหลักและ ป้องกันมิให้มีการเปลี่ยนแปลงพระธรรมวินัยให้ผิดไปจากพระบาลีในพระไตรปิฎก

4.5 ให้คำแนะนำส่งเสริมการจัดการศึกษา

4.6 ตรวจสอบการดำเนินการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ตลอดจนหลักฐานเอกสารต่าง ๆ ทุกประเภท ถ้าปรากฏมีความบกพร่องให้พิจารณาเสนอกรมการศาสนาเพื่อขอความเห็นจากประธานสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว กรมการศาสนามีอำนาจสั่งปิดโรงเรียนได้

4.7 วินิจฉัย ชี้ขาด ปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

4.8 แต่งตั้งคณะกรรมการให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามอบหมาย (วิชัย ธรรมเจริญ, คู่มือการปฏิบัติงาน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา, 2541, หน้า 28-29)

5. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนโรงเรียนต่าง ๆ โรงเรียน ละ 1 ท่าน ยกเว้นกลุ่มโรงเรียนที่มีโรงเรียนไม่เกิน 10 โรงเรียน ให้มีคณะกรรมการบริหารกลุ่ม โรงเรียนประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้คือ ผู้จัดการโรงเรียน ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่ ครูคฤหัสถ์จากโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนละ 1 ท่าน ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนเลือกประธานกรรมการ และรองประธานกรรมการ สำหรับรองประธานกรรมการ กลุ่มโรงเรียนใดมีโรงเรียน 40 โรง ให้เลือกรองประธานได้ 2 รูป และ ให้เลือกรองประธานเพิ่มขึ้นอีก 1 รูป ต่อ 20 โรงเรียน ที่เพิ่มขึ้นจาก 40 โรงเรียนส่วนตำแหน่งกรรมการและเลขานุการ ให้ประธานกรรมการเป็นผู้เลือก การเลือกผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวให้เลือก จากบุคคลในคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน เว้นแต่ประธานกรรมการในการแต่งตั้ง กรรมการ ศาสนาจะแต่งตั้งเฉพาะตำแหน่งประธานกรรมการ ส่วนตำแหน่งอื่น ให้ประธานเป็นผู้แต่งตั้งแล้ว รายงานกรมการศาสนาทราบ ผู้ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี งบประมาณ ถ้าผู้ได้รับเลือกพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้เลือกผู้ดำรงตำแหน่งแทนจนครบ วาระ สำหรับตำแหน่งประธานกรรมการ ถ้าวาระดำรงตำแหน่งเหลือไม่ถึง 60 วัน ไม่ต้องเลือกผู้ดำรง ตำแหน่งแทน คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

5.1 กำหนดนโยบายการบริหารกลุ่มโรงเรียน ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ

5.2 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพในการบริหารงานโรงเรียนและงานวิชาการให้มีมาตรฐานสูงขึ้นและอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

5.3 ติดตามและประเมินผลการบริหารโรงเรียน และรายงานผลการดำเนินงาน ให้กรมการศาสนาทราบ

5.4 ดำเนินการอื่น ๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาให้เจริญก้าวหน้า

สรุปได้ว่า การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการจัดการศึกษา เพื่อให้ภิกษุสามเณรได้เรียนรู้ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ มีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบการศึกษาของสงฆ์ประเภทนี้ ภายใต้การควบคุมของสภาการศึกษา คณะสงฆ์ซึ่งมี สมเด็จพระสังฆราชเป็นประธาน และยังมีคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

บริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ได้เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2529 หลังจากการประชุมผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ทั่วประเทศ ที่ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในระยะนั้นมีโรงเรียนที่เป็นสมาชิกในกลุ่ม ภาคอีสานอยู่เพียง 19 โรง มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเพชรบูรณ์ 2 โรงเรียน มาขอเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มเพิ่มอีกคือ โรงเรียนวัดไพรสนต์ศึกษาราม อำเภอหล่มสัก และโรงเรียนวัดสระเกษ อำเภอหล่มเก่า มีคณะกรรมการบริหารกลุ่มภาคอีสานในขณะนั้น ประกอบด้วย

1. พระราชปรีชาญาณมุนี ผู้จัดการโรงเรียนบาลีสาธิตศึกษามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย วัดศรีชะเกษ จังหวัดหนองคาย เป็นประธานกลุ่ม (ภายหลังได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็น พระธรรมปริยัตมุนี และย้ายไปเป็นเจ้าอาวาสวัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เมื่อปี พ.ศ. 2533)

2. พระครูมงคลเชมคุณ ครูใหญ่โรงเรียนวัดโกเสยเขต อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เป็นรองประธานกลุ่ม (ภายหลังได้รับแต่งตั้งเป็นรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย และได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็น พระสุนทรธรรมธาดา เมื่อปี พ.ศ.2551)

3. พระครูใบฎีกาประมล สุภาจาโร เป็นเลขานุการกลุ่ม (ภายหลังรับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็น พระครูสุภกิจโกศล) ทำหน้าที่บริหารและจัดการศึกษางานด้านวิชาการภายในกลุ่มให้มีคุณภาพและมาตรฐาน การบริหารงานกลุ่มได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ปี พ.ศ. 2514 เรื่อยมา ในระยะนั้นไม่มีเงินงบประมาณสนับสนุนการจัดทำข้อสอบอาศัยเก็บเงินจากสมาชิกกลุ่ม 20 บาท ต่อนักเรียน 1 รูป ต่อปี การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สมาชิกกลุ่มก็ปฏิบัติตาม

ข้อตกลงของกลุ่มตลอดมาด้วยดี มีความสามัคคีรักใคร่ช่วยเหลือซึ่งกันและร่วมแรงร่วมใจกันเป็นอย่างดี

ต่อมา เมื่อปีการศึกษา 2533 พระเทพปริยัติมุนี ย้ายไปปฏิบัติศาสนกิจในจังหวัดนครพนม ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงประธานกลุ่มโดย ผู้จัดการทุกโรงเรียนมีมติเลือกให้ “พระศรีอรรถเมธี” ผู้จัดการและครูใหญ่โรงเรียนศรีวิชัยวราราม อำเภอเมือง จังหวัดเลย เป็นประธานกลุ่ม แต่ท่านไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เนื่องจากสุขภาพไม่เอื้ออำนวยมีโรคภัยไข้เจ็บประจำตัว จึงได้ถวายตำแหน่งนี้ให้กับพระสุนทรธรรมธาดา (ปัจจุบันได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชพุฒิมุนี) ผู้รักษาการครูใหญ่โรงเรียนบาลีสาธิตศึกษามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย เจ้าอาวาสวัดศรีชะเกษ จังหวัดหนองคาย โดยคณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วย พระสุนทรธรรมธาดา เป็นประธานกลุ่ม พระครูอดุลสังฆการ เป็นรองประธาน พระครูสุภกิจโกศล เป็นเลขานุการ

การดำเนินงานทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียนก็เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สมาชิกกลุ่มก็ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนและดำเนินการตามนโยบายและแผนงานต่าง ๆ ที่ทางกลุ่มตั้งไว้ด้วยดีทุกประการ ที่สำคัญที่สุดของสมาชิกกลุ่มนี้คือ การสร้างพลังความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่เคยลดละ เคยปฏิบัติมาแต่ครั้งแรกอย่างไร ก็ปฏิบัติกันเช่นนั้นเสมอมา ต่อมาเมื่อกรมการศาสนาได้จัดสรรงบประมาณอนุมัติให้มิ่งบริหารและบุคลากรนักวิชาการประจำกลุ่มและออกระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ปี พ.ศ. 2537 ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ปี พ.ศ. 2535 และใช้ชื่อว่า “กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดอุดรธานี หนองคาย สกลนคร เลย และขอนแก่น ตามเขตการศึกษาในสมัยนั้น ทางสมาชิกกลุ่มระยะนี้มีจำนวนโรงเรียนเพิ่มขึ้นถึง 86 โรง เมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่งของประธานแล้ว จึงมีมติให้เลือกประธานใหม่ ที่ประชุมได้เลือกคณะกรรมการบริหารกลุ่มชุดใหม่ประกอบด้วย

พระสุนทรธรรมธาดา ผู้จัดการและผู้อำนวยการโรงเรียนบาลีสาธิตศึกษามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย วัดศรีชะเกษ จังหวัดหนองคาย เป็นประธานกลุ่ม ทางประธานกลุ่มพิจารณาเลือกรองประธานและเลขานุการ ดังนี้

พระกิตติญาณโสภณ ผู้จัดการโรงเรียนประภัสสรวินิตา วัดศรีนวล อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นรองประธานกลุ่มฝ่ายวิชาการ

พระสุนทรปริยัติเมธี ผู้จัดการโรงเรียนวัดศรีวิชัยวราราม อำเภอเมือง จังหวัดเลย เป็นรองประธานกลุ่มฝ่ายปกครอง

พระครูกิตติสารสุนนท์ ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีจันทร์วิทยา วัดศรีสุทธาวาส
อำเภอเมือง จังหวัดเลย เป็นรองประธานกลุ่มฝ่ายกิจกรรม

พระมหาโกวิท กตปุญโญ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนจันทวิทยาكم วัดมรรคสำราญ
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นรองประธานกลุ่มฝ่ายธุรการ

พระครูสุภกิจโกศล ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารโรงเรียนบาลีสาธิตศึกษามหา
จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย วัดศรีชะเกษ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เป็น
เลขานุการ

และเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของประธาน รองประธาน และเลขานุการ
ทางกลุ่มโรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารขึ้นมาอีกชุดหนึ่งในแต่ละจังหวัด ทำหน้าที่ดูแล
และเก็บรวบรวมเอกสารของสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้การประสานงานจะได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
คณะกรรมการบริหารชุดนี้มีทุกจังหวัดที่เป็นสมาชิกกลุ่ม จะทำหน้าที่คล้ายกับศึกษาธิการจังหวัด
และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด

ต่อมาในปี พ.ศ.2546 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ออกประกาศ
คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เรื่อง กำหนดกลุ่มโรงเรียน
พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พ.ศ.2546 โดยเป็นการสมควรปรับปรุงประกาศ
คณะกรรมการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาให้มีความเหมาะสมในการบริหาร
โรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยรวมกลุ่มที่มีขนาดเล็กและแยกกลุ่มที่มีขนาดใหญ่จำนวน 14 กลุ่ม
โรงเรียน ให้มีความเหมาะสมกับการดำเนินงานและเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้มีความคล่องตัวและ
รวดเร็วยิ่งขึ้น จึงแยกกลุ่มที่ 9 ประกอบด้วยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดขอนแก่น เลย
หนองบัวลำภู อุดรธานี หนองคาย และสกลนคร ออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 7 และกลุ่มที่ 8 ซึ่ง
โรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดขอนแก่น เลย และหนองบัวลำภู จำนวน 45 โรง เป็นกลุ่มที่ 7 และ
โรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดอุดรธานี หนองคาย และสกลนคร จำนวน 40 โรง เป็นกลุ่มที่ 8 และในปี
2560 เพิ่มเป็น จำนวน 43 โรง ซึ่งปัจจุบัน ได้มีประกาศคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ว่าด้วย กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2555 ให้กลุ่ม
โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ตั้งอยู่ที่ วัดศรีชะเกษ ตำบลในเมือง อำเภอ
เมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

ตาราง 1 ข้อมูลบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา (ปีการศึกษา 2560)

ลำดับ ที่	จังหวัด	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน	ขนาด โรงเรียน		ตำแหน่ง			รวมบุคลากร
				เล็ก	กลาง	ผู้บริหาร	ครู	ครูพระ	
1.	สกลนคร	วัดโพธิ์คำ	53	เล็ก	-	1	6	2	9
2.	สกลนคร	วัดทุ่ง	59	เล็ก	-	1	6	8	15
3.	สกลนคร	วัดพระธาตุศรีมงคล	95	เล็ก	-	1	8	4	13
4.	สกลนคร	เหล่าแมตวิทยา	40	เล็ก	-	1	2	2	5
5.	สกลนคร	วัดสว่างภูมิถล	26	เล็ก	-	1	5	3	9
6.	สกลนคร	วัดแจ้งแสงอรุณวิทยา	106	เล็ก	-	1	9	3	13
7.	สกลนคร	สิริโพธิวงศวิทยา	42	เล็ก	-	1	6	3	10
8.	สกลนคร	วัดป่าสุทธาวาส	41	เล็ก	-	1	16	2	19
9.	อุดรธานี	โสมนัสสันตยาราม	101	เล็ก	-	1	5	3	9
10.	อุดรธานี	วัดศรีสะอาด	95	เล็ก	-	1	6	3	10
11.	อุดรธานี	ประสาทคณานุกิจวิทยา	129	-	กลาง	1	7	9	17
12.	อุดรธานี	อุดรทิศวิทยา	82	เล็ก	-	1	4	7	12
13.	อุดรธานี	วัดสว่างสามัคคี	194	-	กลาง	1	9	8	18
14.	อุดรธานี	วัดศรีมงคล	132	-	กลาง	1	9	2	12
15.	อุดรธานี	วัดบูรพา	62	เล็ก	-	1	4	7	12
16.	อุดรธานี	วัดโคเขตตาราม	70	เล็ก	-	1	7	4	12
17.	อุดรธานี	วัดศรีชมชื่น	89	เล็ก	-	1	3	2	6
18.	อุดรธานี	วัดศรีนทราวาส	36	เล็ก	-	1	8	1	10
19.	อุดรธานี	วัดศรีสวาท	69	เล็ก	-	1	3	4	8
20.	อุดรธานี	วัดมัชฌิมาวาส	54	เล็ก	-	1	4	6	11
21.	อุดรธานี	วัดศรีสุธาทิพย์	37	เล็ก	-	1	5	5	11
22.	อุดรธานี	วัดมัชฌิมบุรี	61	เล็ก	-	1	7	5	13
23.	อุดรธานี	วัดสังคาว	53	เล็ก	-	1	7	3	11

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	จังหวัด	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน	ขนาด โรงเรียน		ตำแหน่ง			รวมบุคลากร
				เล็ก	กลาง	ผู้บริหาร	ครู	ครูพระ	
24.	อุดรธานี	วัดศรีนคราราม	130	-	กลาง	1	9	6	16
25.	อุดรธานี	วัดดงคำ	44	เล็ก	-	1	1	2	4
26.	อุดรธานี	ห้วยทรายวิทยา	75	เล็ก	-	1	6	2	9
27.	อุดรธานี	สวัสดีวิทยา	90	เล็ก	-	1	5	4	10
28.	อุดรธานี	วัดอุดมอินทราวาส	42	เล็ก	-	1	2	2	5
29.	หนองคาย	บาลีสานิตศึกษา	239	-	กลาง	1	13	8	22
30.	หนองคาย	วัดโกเสยเขต	183	-	กลาง	1	6	6	13
31.	หนองคาย	วัดโพธิ์งาม	63	เล็ก	-	1	2	5	8
32.	หนองคาย	บาลีสานิตวัดเขตอุดม	62	เล็ก	-	1	7	1	9
33.	หนองคาย	วัดช้างเผือก	45	เล็ก	-	1	4	3	8
34.	หนองคาย	พระธาตุวิทยา	117	เล็ก	-	1	9	7	17
35.	หนองคาย	วัดพระธาตุบังพวน	42	เล็ก	-	1	4	4	9
36.	หนองคาย	วัดอัมพวัน	90	เล็ก	-	1	9	5	15
37.	หนองคาย	วัดโพธิ์สมภาร	93	เล็ก	-	1	4	7	12
38.	หนองคาย	ดอนโพธิ์ธรรมสถาน	18	เล็ก	-	1	1	6	8
39.	หนองคาย	วัดบ้านบอนวิทยา	74	เล็ก	-	1	5	8	14
40.	หนองคาย	พระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์	55	เล็ก	-	1	7	7	15
41.	บึงกาฬ	วัดไตรภูมิ	116	เล็ก	-	1	5	5	11
42.	บึงกาฬ	วัดศรีโสภณธรรมทาน	65	เล็ก	-	1	7	2	10
43.	บึงกาฬ	วัดเวฬุวันวิทยา	86	เล็ก	-	1	6	3	10
	รวม		3,455	39	6	43	258	189	490

รูปแบบการศึกษา

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ หรือ 2 ช่วงชั้น คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดเป็นโรงเรียนในระบบเช่นเดียวกับรูปแบบโรงเรียนของรัฐและเอกชนทั่วไป โดยใช้หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด 8 กลุ่มสาระ คือ(กองพุทธศาสนศึกษา, คู่มือโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา, 2557, หน้า 2)

- 1) ภาษาไทย
- 2) คณิตศาสตร์
- 3) วิทยาศาสตร์
- 4) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 5) สุขศึกษา และพลศึกษา
- 6) ศิลปะ
- 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 8) ภาษาต่างประเทศ

และมีวิชาเฉพาะ ที่กำหนดให้นักเรียนคือพระภิกษุสามเณรต้องเรียนตามนโยบายของคณะสงฆ์ โดยมหาเถรสมาคม คือ วิชาภาษาบาลี และวิชาพระพุทธศาสนา (อันประกอบด้วยพุทธประวัติ ธรรมวินัย และศาสนปฏิบัติ) เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาหลักพระพุทธศาสนาในคัมภีร์พระไตรปิฎก สามารถนำไปเป็นเครื่องมือเผยแผ่พระพุทธศาสนา อันเป็นหน้าที่สำคัญของพระภิกษุสามเณร ในฐานะ ที่เป็นศาสนทายาทผู้สืบทอดพระพุทธศาสนา

การบริหารจัดการศึกษา

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จัดตั้งอยู่ในวัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ดินของมูลนิธิ ทางพระพุทธศาสนา จัดการศึกษาเฉพาะสำหรับพระภิกษุสามเณรเท่านั้น โรงเรียนจะได้รับการจัดตั้งได้ ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตหรือเห็นชอบจากมหาเถรสมาคม โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นผู้ออกใบอนุญาต แก่เจ้าอาวาสวัดที่ขอจัดตั้งโรงเรียน

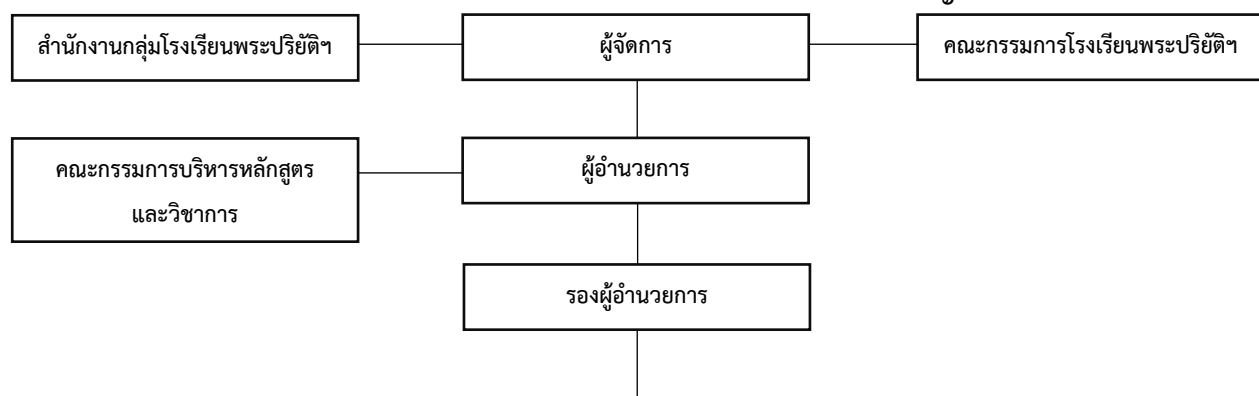
การบริหารจัดการโรงเรียน เจ้าอาวาสวัดหรือพระภิกษุที่เจ้าอาวาสมอบหมายเป็นผู้จัดการ และผู้จัดการเป็นผู้คัดเลือกพระภิกษุผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการการศึกษา พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา รูปหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งจะดำเนินการคัดเลือก พระภิกษุและคฤหัสถ์เพื่อเสนอแต่งตั้งเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน

อัตลักษณ์ของโรงเรียน

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา นอกจากจะจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ยังได้สนองงาน คณะสงฆ์ด้านการ จัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนกนักธรรมและบาลีอีกด้วย โดยได้จัดให้มีการเรียนการสอนตาม หลักสูตรนักธรรมและบาลีให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะสงฆ์โดย มหาเถรสมาคม ทั้งนี้ในการประชุม มหาเถรสมาคม เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2555 ที่ประชุมมหา เถรสมาคมมีมติเห็นชอบให้ปรับปรุงโครงสร้าง เวลาเรียนและเกณฑ์การจบการศึกษาโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ตามคำสั่งประธาน คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ 1/2555 ลงวันที่ 19 เมษายน 2555 เรื่องการปรับปรุงโครงสร้างเวลาเรียน และเกณฑ์การจบการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ สอบผ่านธรรมสนามหลวงและบาลีสนามหลวงได้โดยเพิ่มหน่วยกิต วิชาภาษาบาลี และวิชา พระพุทธศาสนา (พุทธประวัติ ธรรมวินัย และศาสนปฏิบัติ) ทั้งนี้ ผู้ที่จะจบการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นได้ ต้องสอบได้นักธรรมชั้นตรีเป็นอย่างต่ำ และจะจบการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอน ปลายได้ ต้องสอบได้นักธรรมชั้นโทเป็นอย่างต่ำ (มติมหาเถรสมาคมที่ 388/2555)

นอกจากนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ มหาชน) หรือ สมศ. ยังได้ปรับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โดยให้ใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนตามเป้าหมาย เฉพาะของสถานศึกษา (หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมคือวิชาพุทธประวัติ และธรรมวินัย วิชาศาสนปฏิบัติ และวิชาภาษาบาลี) นอกจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานอีกด้วย ในการนี้ เพื่อดำเนินการดังกล่าว สำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงได้ร่วมกับสถาบัน ทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. จัดให้มีการสอบวัดผลทางการศึกษาระดับชาติ ด้านพระพุทธศาสนา หรือเรียกย่อ ว่า B-NET (Buddhism National Educational Test)

โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

การบริหารงานวิชาการ	การบริหารงานงบประมาณ	การบริหารงานบุคคล	การบริหารงานทั่วไป
1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2. การวางแผนงานด้านวิชาการ 3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9. การนิเทศการศึกษา 10. การแนะแนว 11. การประกันคุณภาพการศึกษา 12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำของบประมาณ 2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ 3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบอุดหนุนที่ได้รับจัดสรร 4. การจัดทำบัญชีการเงิน 5. การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ	1. การวางแผนอัตรากำลัง 2. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา 3. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนเงินเดือน 4. การลาทุกประเภทของครูและบุคลากรทางการศึกษา 5. การประเมินผลการปฏิบัติงาน 6. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 7. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ 8. การออกจากราชการ 9. การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ 10. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ 11. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ 12. การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต 13. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับ การบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายที่ว่าด้วยการนั้น	1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในโรงเรียน 2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา 3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา 4. การจัดระบบบริหารและการพัฒนาองค์กร 5. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน 6. การดำเนินงานธุรการ 7. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 8. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน 9. การจัดการเรียนรู้นอกสถานที่ 10. งานกิจการนักเรียน 11. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา 12. การรายงานผลการปฏิบัติงาน 13. แนวการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

(กองพุทธศาสนศึกษา, คู่มือโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา, 2557,

การบริหารงานงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

การสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โรงเรียนละ 3 รูป/คน จำนวน 4 โรงเรียน จังหวัดละ 1 โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ครูพระ แล้วนำมาสรุปเป็นค่าความถี่ร้อยละ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 50 หรือ 0.50 ขึ้นไป เพื่อกำหนดเป็นกรอบงาน การบริหารงานวิชาการ ดังนี้

ตาราง 2 การสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
กลุ่มที่ 8

ข้อ	ขอบข่ายการ บริหารงาน วิชาการทั้ง 17	จังหวัดสกลนคร			จังหวัดอุดรธานี			จังหวัดหนองคาย			จังหวัดบึงกาฬ			ค่าเฉลี่ยรวม
		ผู้บริหาร	ครู	ครูพระ	ผู้บริหาร	ครู	ครูพระ	ผู้บริหาร	ครู	ครูพระ	ผู้บริหาร	ครู	ครูพระ	
1.	การพัฒนาหรือ การดำเนินการ เกี่ยวกับการให้ ความเห็นการ พัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น	✓	×	×	✓	×	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	0.66
2.	การวางแผนงาน ด้านวิชาการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	1.00
3.	การจัดการเรียน การสอนใน สถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	1.00
4.	การพัฒนา หลักสูตรของ สถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	0.91

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	ขอบข่ายการ บริหารงาน วิชาการทั้ง 17	จังหวัดสกลนคร			จังหวัดอุดรธานี			จังหวัดหนองคาย			จังหวัดบึงกาฬ			ค่าเฉลี่ยรวม
		ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู ใหญ่	ครู ประจำชั้น	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู ใหญ่	ครู ประจำชั้น	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู ใหญ่	ครู ประจำชั้น	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู ใหญ่	ครู ประจำชั้น	
5.	การพัฒนา กระบวนการ เรียนรู้	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	0.91
6.	การวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบ โอนผลการเรียน	✓	✓	×	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	0.83
7.	การวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพ การศึกษาใน สถานศึกษา	×	×	×	✓	×	×	✓	✓	✓	×	✓	×	0.41
8.	การพัฒนาและ ส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	0.91
9.	การนิเทศ การศึกษา	✓	✓	✓	✓	×	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	0.83
10.	การแนะแนว	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	0.91
11.	การพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพ การศึกษามาตร- ฐานการศึกษา	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	0.83

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	ขอบข่ายการ บริหารงาน วิชาการทั้ง 17	จังหวัดสกลนคร			จังหวัดอุดรธานี			จังหวัดหนองคาย			จังหวัดบึงกาฬ			ค่าเฉลี่ยรวม
		ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู โรงเรียน	ครู โรงเรียน	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู โรงเรียน	ครู โรงเรียน	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู โรงเรียน	ครู โรงเรียน	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู โรงเรียน	ครู โรงเรียน	
12.	การส่งเสริมชุมชน ให้มีความเข้มแข็ง ทางวิชาการ	×	×	×	✓	×	✓	×	✓	×	✓	×	✓	0.41
13.	การประสานความ ร่วมมือในการ พัฒนางานวิชาการกับ สถานศึกษาและ องค์กรอื่น	✓	×	✓	✓	×	×	✓	✓	✓	✓	×	✓	0.66
14.	การส่งเสริมและ สนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถาน ประกอบการ และ สถาบันอื่นที่จัด การศึกษา	×	×	✓	✓	×	×	✓	✓	×	✓	×	✓	0.50
15.	การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้าน วิชาการของ สถานศึกษา	✓	✓	×	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	0.83

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	ขอบข่ายการ บริหารงาน วิชาการทั้ง 17	จังหวัดสกลนคร			จังหวัดอุดรธานี			จังหวัดหนองคาย			จังหวัดบึงกาฬ			ค่าเฉลี่ยรวม
		ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู ประจำ โรงเรียน	ครู ประจำ โรงเรียน	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู ประจำ โรงเรียน	ครู ประจำ โรงเรียน	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู ประจำ โรงเรียน	ครู ประจำ โรงเรียน	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู ประจำ โรงเรียน	ครู ประจำ โรงเรียน	
16.	การคัดเลือก หนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ ในสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	×	✓	×	0.75
17.	การพัฒนาและใช้ สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	×	✓	×	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	0.58

หมายเหตุ × หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติ

✓ หมายถึง ปฏิบัติ

จากการวิเคราะห์ค่าความถี่สามารถ สรุปการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติ
ธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ได้ 15 ภาระงานดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ
หลักสูตรท้องถิ่น

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

7. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

8. การนิเทศการศึกษา

9. การแนะแนว

10. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในและมาตรฐานการศึกษา
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
13. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
14. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
15. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

กลุ่มที่ 8

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สามารถทำกิจกรรมด้านการดำเนินงานขององค์กรสามารถสร้างผลงาน ให้สอดคล้องเป็นไปตาม เป้าหมายวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ในส่วนของผลผลิตและผลลัพธ์เป็นกระบวนการเปรียบเทียบของผลงานจริงกับเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งจากการสังเคราะห์การดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ทำให้เกิดประสิทธิผลการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการ 15 ด้าน ดังนี้

1. ประสิทธิผลของการดำเนินงานในด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น คือ มีคณะกรรมการบริหาร สาระหลักสูตรท้องถิ่น นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจการดำเนินการเกี่ยวกับสาระหลักสูตรท้องถิ่น และได้หลักสูตรท้องถิ่นที่มีหลักการ จุดมุ่งหมายโครงสร้าง และเนื้อหาสาระสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา
2. ประสิทธิผลของการวางแผนด้านวิชาการ คือ มีการเตรียมการ ล่วงหน้า เพื่อให้การดำเนินงานวิชาการเกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามความต้องการ ซึ่ง ต้อง กำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินการ ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลา และทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด มีความชัดเจน สามารถกำกับ ติดตามและประเมินผลได้ง่าย
3. ประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา คือ การ พัฒนา นักเรียน โดยให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ ฝึกคิด และสร้างองค์ความรู้ให้กับตนเองจากกิจกรรมที่ ครู จัดให้ ทำให้นักเรียนมีนิสัยรู้จักคิด รู้จักทำ และรู้จักแก้ปัญหา สามารถนำไปเป็นรูปแบบในการ แก้ปัญหาในอนาคตต่อไปได้

4. ประสิทธิภาพของการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา คือ มีการ วิเคราะห์ หลักสูตรแกนกลาง สภาพแวดล้อม สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน กำหนด วิสัยทัศน์ การกิจ เป้าประสงค์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตรที่ สอดคล้อง กับหลักสูตรแกนกลาง ครบทุกกลุ่มสาระ ครบทุกชั้นเรียน นิเทศ ติดตามและประเมินการ ใช้ หลักสูตรสถานศึกษาอยู่เสมอ

5. ประสิทธิภาพของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ มีแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครบทุกกลุ่มสาระ ทุกชั้นเรียน กระบวนการการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และสภาพของนักเรียน มีรูปแบบที่หลากหลาย ให้นักเรียน ได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด และได้ฝึกปฏิบัติจริง

6. ประสิทธิภาพของการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอน ผลการ เรียน คือ มีแผนงานการวัดประเมินผลที่ชัดเจน กำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติ มีเครื่องมือ และ วิธีการที่หลากหลาย ครอบคลุม สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และพัฒนาให้มีคุณภาพ จัดเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ มีการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนทุกช่วงชั้น

7. ประสิทธิภาพของการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ คือ มี ทะเบียน แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในภายนอกอย่างครบถ้วน มีผู้รับผิดชอบ มีการส่งเสริมให้ครู นักเรียน ใช้ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในภายนอกอย่างครบถ้วน มีผู้รับผิดชอบ มีการส่งเสริมให้ครู นักเรียนใช้ แหล่งเรียนรู้ สรุปจุดเด่น จุดด้อย เพื่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ติดตามและ ประเมินผล

8. ประสิทธิภาพของการนิเทศการศึกษา คือ มีระบบงานนิเทศวิชาการ ภายใน บุคลากรมีส่วนร่วมในเรื่องการกำหนดเป้าหมาย มีปฏิทินการนิเทศ ใช้รูปแบบการนิเทศที่ หลากหลายและประเมินผล มีการประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา นำผลการนิเทศมา ตรวจสอบหาข้อบกพร่อง วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเพื่อร่วมกันแสวงหาแนวทางพัฒนา

9. ประสิทธิภาพของการแนะแนว คือ มีระบบ กระบวนการแนะแนวรูปแบบที่ หลากหลายที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของนักเรียน มีการ ติดตาม ประเมินผล และประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาในการพัฒนาระบบและกระบวนการ แนะแนว และนำผลที่ได้จากการแนะแนวมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนานักเรียน

10. ประสิทธิภาพของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐาน การศึกษา คือ มีแผนการประกันคุณภาพ บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพ จัดทำเอกสาร หลักฐาน แหล่งที่มาของการพัฒนาระบบ ดำเนินงานตามแผน และ ติดตาม ประเมินผล เพื่อการปรับปรุงพัฒนาระบบการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และประสาน

ความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น มีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

11. ประสิทธิภาพของการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาและองค์กรอื่น คือ มีแผน จัดทำปฏิทิน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ติดตาม และสรุปผลการประสานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

12. ประสิทธิภาพของการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา คือ มีการสำรวจความต้องการสนับสนุนทางวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา จัดทำคู่มือและเอกสารส่งเสริมสนับสนุนวิชาการ และเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ ให้ความรู้เทคนิคและวิธีการที่เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการ

13. ประสิทธิภาพของการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงาน ด้านวิชาการของสถานศึกษา คือ การจัดทำระเบียบและแนวทางการปฏิบัติด้านวิชาการของ โรงเรียน อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียน ให้มีความสะดวก รวดเร็ว และถูกต้อง บุคคลที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของโรงเรียน

14. ประสิทธิภาพของการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา คือ การสำรวจความต้องการ ดำเนินการจัดหา และคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนที่มี เนื้อหาตรงตามหลักสูตร น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน เพื่อใช้ในการ เรียนการสอน และใช้ในห้องสมุด การปรับปรุง พัฒนาการใช้หนังสือและแบบเรียนอยู่เสมอ

15. ประสิทธิภาพของการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ มีการสำรวจ จัดทำทะเบียน ส่งเสริม สนับสนุนให้มีสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีผู้รับผิดชอบ มีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พระมหาไพฑูรย์ อินวันนา. (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาบทบาทของผู้บริหาร ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ด้านคือ การเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร และการพัฒนาคุณธรรมและ จริยธรรมและอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้านคือการประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมด้านเทคโนโลยี 2) เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกลุ่ม 1 โดยรวมและรายด้าน ตามความเห็นของครู จำแนกตามสถานภาพ อายุ หรือ การได้รับการฝึกอบรม พบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกลุ่ม 1 จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบรายด้านพบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นพบว่า ไม่แตกต่างกัน

อภิสิทธิ์ จักรแก้ว. (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ด้านการบริหารหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงจากลำดับมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ทำการประชุมและวางแผนเกี่ยวกับ หลักสูตร มีการจัดเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับหลักสูตรทุกครั้ง และ จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุสิ้นเปลือง ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน ระดับมาก 4 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก ลำดับแรก คือ มีการจัดทำแผนการสอนในโรงเรียนทุกครั้ง รองลงมาคือ ให้นักเรียนฝึกทักษะการเขียน อ่าน พูด และลำดับที่ 3 คือ ฝึกให้นักเรียนแสดงความ คิดเห็นในชั้นเรียน ส่วนลำดับสุดท้ายคือ จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และรายชื่อที่มี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการบันทึกการเรียนรู้ทุกวิชาทำการปรับปรุงการเรียนการสอนทุก วิชา มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และจัดทำสื่อการเรียนรู้ ฝึกให้นักเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อเทคโนโลยี ส่งเสริมการ

เรียนรู้แก่นักเรียนเช่นพาไปทัศนศึกษา และฝึกให้นักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การจัดสื่อการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ กระทำการจัดบอร์ด กระดานดำ สื่อสิ่งพิมพ์ มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนทำเป็นสื่อ และจัดหาสื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ ทีวี ดีวีดีเป็น

อิศริยา พยัคฆวรรณ. (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร และครู โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น และศึกษา แนวทางและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ใน เขตเทศบาลนครขอนแก่น ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูประจำ และครูพิเศษ โรงเรียนพระปริยัติธรรม จำนวนทั้งหมด 5 โรงเรียน ประชากรทั้งหมด 109 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ด้วย ค่าความถี่ (f) และใช้วิธีการเชิงพรรณนาวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น โดยภาพรวมมีความเห็นในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ส่วนมากมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ซึ่งได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายใน ด้านการประสานงานการพัฒนาด้านวิชาการ

พระมหาธงชัย จิรสีโล (สงวนเรื่อง). (2558, บทคัดย่อ, หน้า 1) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร และศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย เป็นผู้บริหารและครูสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา 10 โรงเรียน 188 รูป/คน โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลสถิติหาค่าเฉลี่ยร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test ทางเดียวแบบ One-way ANOVA ผลการวิจัย พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นผู้บริหารและครูสอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติ

ธรรมแผนกสามัญศึกษา ภาพรวม 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการนิเทศภายใน ด้านการวัดผลและประเมินผล การศึกษา ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ภาพรวม ตามสถานภาพ พบว่า บรรพชิตและคฤหัสถ์ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน บรรพชิตและคฤหัสถ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการนิเทศภายใน ที่ไม่แตกต่างกัน อย่างนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตร ควรมีแนวทางการพัฒนาและเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และจัดอบรมสัมมนา ด้านหลักสูตรแก่ครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ด้านกระบวนการเรียนรู้ ควรมีการจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อเป็นรูปแบบในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรจัดนิเทศให้ความรู้วิธีการผลิตสื่อที่หลากหลาย จัดสรรงบประมาณเพื่อซื้อสื่อเทคโนโลยีใหม่มาทดแทนของเก่าที่ชำรุดเสียหาย ด้านการนิเทศภายใน ควรมีการอบรมครูสอนก่อนเปิดภาคการศึกษาประจำปี เพื่อปรับปรุงวิธีสอนและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการนิเทศภายในระหว่างครูด้วยกัน ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ควรออกแบบเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับความรู้ของผู้เรียน มีกฎเกณฑ์ในการทดสอบ การวัดผลในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านความรู้ ความขยัน และความเอาใจใส่ ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลแก่ครูผู้สอน

พระมหาวรวิทย์ ภูเขมา. (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่มีประสิทธิผล เพื่อสร้างและพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่มีประสิทธิผล เพื่อทดลองใช้ระบบบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ที่มีประสิทธิผล กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร ครู วิชาการ จำนวน 404 คน จาก 202 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกผลการสนทนากลุ่ม แบบประเมิน แบบสังเกต แบบบันทึกการประชุมอิงผู้เชี่ยวชาญ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการบริหารจัดการและผู้บริหาร ด้านส่งเสริมผู้เรียนและด้านการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนของครู ส่วนปัญหาการพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ด้านการบริหารจัดการและด้านส่งเสริมผู้เรียน 2) ผลการสร้างและพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรมที่มีประสิทธิผลประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 16 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการและผู้บริหารมี 7 องค์ประกอบ ประสิทธิภาพด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมี 5 องค์ประกอบ และประสิทธิภาพด้านคุณภาพผู้เรียนมี 4 องค์ประกอบ 3. ผลการทดลองใช้ระบบบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 3 แห่ง ตามวงจร PDCA ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนา มีการร่วมนิเทศติดตาม และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่มีแผนกสามัญศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการและผู้บริหาร ตามลำดับ ผลจากการประชุมอิงผู้เชี่ยวชาญของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน พบว่ามี 3 องค์ประกอบหลัก และ 17 ตัวชี้วัด รูปแบบมีความเป็นไปได้ และมีประสิทธิผล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยของความเป็นไปได้คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ด้านการบริหารจัดการและผู้บริหารด้านคุณภาพผู้เรียน ตามลำดับ ความมีประสิทธิผลเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ด้านการบริหารจัดการและผู้บริหาร ด้านคุณภาพผู้เรียนตามลำดับ

งานวิจัยต่างประเทศ

Good Heart. (2010, Abstract) ได้ศึกษาลักษณะของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐที่มีประสิทธิผลในด้านวิชาการซึ่งทำการวิเคราะห์โดยศึกษาผลผลิตทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมในด้านผลสัมฤทธิ์ทางด้านการวิชาการความสำเร็จของโรงเรียนและปฏิทินภาพของการวัดผลพบว่าความเป็นผู้นำในด้านการจัดการองค์กรของผู้บริหารควรมีคุณธรรมจริยธรรมของครู ปฏิบัติการสอนและความเป็นหนึ่งเดียวของสถานศึกษามีความสำคัญต่อความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียนและส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน

Santiago-Vargas. (2010) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กันของผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารงานกิจการนักเรียน พบว่าผู้บริหารงานวิชาการ และผู้บริหารงานกิจการนักเรียนมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย แต่ปัญหาของ การทำงานร่วมกันก็คือการขาดความร่วมมือและประสานงานกันในการตัดสินใจ

หรือการวางนโยบาย ต่าง ๆ ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อการพัฒนานักเรียน ดังนั้นในการปฏิบัติงานทั้งสองฝ่ายจึงควรร่วมมือกัน ปฏิบัติงานอย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน

O'Neil Ryan Roper. (2014) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการของนักเรียน ในประเทศจาเมกา ซึ่งก่อนหน้านี้ได้มีนักวิจัยได้ศึกษาเคยศึกษาไว้เพื่อเป็นการทดสอบผลการวิจัย โดยกลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนมัธยม 83 แห่ง ซึ่งผลการ วิจัยพบว่า โรงเรียนที่มีความพร้อมทางด้านอาคารสถานที่ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการมากกว่าโรงเรียน ที่อยู่ห่างไกล หรือโรงเรียนที่ขาดความพร้อม ผลการวิจัยนี้จะช่วยแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในระบบการศึกษา การวิจัยชี้ให้เห็นถึงพื้นที่อื่น ๆ ที่สามารถนำผลการวิจัยมาใช้ในการกำหนดความต้องการในการออกแบบและบำรุงรักษาด้านอาคารสถานที่ ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อกระบวนการเรียนรู้

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นว่าประสิทธิผลด้านการบริหารวิชาการของโรงเรียนในภาพรวมมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางถึงมากครูผู้สอนโดยรวมมีสภาพการดำเนินงานในระดับปานกลางแต่ผู้บริหารมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยทั้งผู้บริหารครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องเป็นคนที่มีความเหมาะสมพร้อมกระบวนการจัดการโดยรวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาต้องเพียงพอ การจัดบุคคลเข้าทำงานให้เหมาะสมกับงานหรือประสบการณ์ทำงาน ความตั้งใจในการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการตามขอบข่ายงานวิชาการมีส่วนในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารผลงานด้านวิชาการของโรงเรียนค่อนข้างสูง และมีส่วนทำให้ปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนลดลง